

Sygn. akt: I. Ca. 409/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
-----------------	----------------------

po rozpoznaniu w dniu 06 grudnia 2017 roku w Suwałkach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Bank (...) S.A. z siedzibą we W.**

przeciwko **D. O.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach I Wydziału Cywilnego z dnia 17 sierpnia 2017 roku, sygn. akt I. C. 1337/16

I. oddala apelację;

II. przyznaje radcy prawnemu Ł. B. jako kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego D. O. kwotę 738,00 zł (słownie: siedemset trzydzieści osiem złotych 00/100), w tym podatek VAT, tytułem wynagrodzenia, którą wypłacić z konta sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Suwałkach.

SSO Cezary Olszewski

Sygn. akt I. Ca. 409/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. we W. w pozwie skierowanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko D. O. domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 5.229,37 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 4 – krotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym naliczanymi od kwoty 4.924,35 zł od dnia 13 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty. Uzasadniając pozew powód podał, iż w dniu 25 marca 2015 roku zawarł z pozwanym umowę kredytu na zakup towarów i usług. Z uwagi na rażące naruszenia postanowień umowy kredytowej przez pozwanego polegające na niespłaceniu rat kredytowych całe zobowiązanie stało się wymagalne; pomimo wezwania do zapłaty pozwany nie spłacił zadłużenia.

Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Suwałkach, stwierdzając brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Po ustaleniu przez Sąd, że adres pozwanego wskazany w pozwie jest nieaktualny, ustanowiono kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego – działając w tym względzie na wniosek powoda.

Kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wniósł o oddalenie powództwa, wskazując, iż z treści umowy kredytu wynika, iż objęta była ubezpieczeniem, a z informacji uzyskanych od pracodawcy pozwanego wynika, iż

stosunek pracy z pozwanym ustał, a zatem - zdaniem kuratora pozwanego – zachodzi zdarzenie ubezpieczeniowe uzasadniające pokrycie zadłużenia z tytułu umowy ubezpieczenia.

Wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Suwałkach oddalił powództwo oraz przyznał radcy prawnemu Ł. B. jako kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego D. O. kwotę 2.952,00 zł tytułem wynagrodzenia, którą nakazał wypłacić z zaliczki, a w pozostałym zakresie z konta sum budżetowych Skarbu Państwa.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Dnia 25 marca 2015 roku pozwany D. O. zawarł z (...) Bank (...) S.A. we W. umowę kredytu na zakup towarów i usług w wysokości 5.656,50 zł (w tym kapitał: 4.454,00 zł zaś kwota 1.202,60 zł jako opłata za ochronę ubezpieczeniową).

Z punktu 13 umowy kredytowej wynika, iż pozwany D. O. został objęty ubezpieczeniem (100% sumy ubezpieczenia). Pozwany równocześnie wyraził zgodę, aby wszelkie świadczenia ubezpieczeniowe zostały wypłacone Bankowi jako uprawnionemu do świadczenia na pokrycie zadłużenia.

Ze Szczegółowych Warunków (...) (§ 4 pkt 2) wynika, że świadczenie ubezpieczeniowe z tytułu (...) utraty możliwości dochodowych wypłacane jest bankowi jako uprawnionemu do świadczenia. Dodatkowo w § 10 pkt 1 wskazano, że bank, niezwłocznie po zajściu zdarzenia objętego ubezpieczeniem zobowiązany jest dokonać ubezpieczycielowi zgłoszenia zdarzenia objętego ubezpieczeniem ze wskazaniem rodzaju wypadku i jego okoliczności wraz z niezbędnymi dokumentami wnioskiem o wypłatę świadczenia.

Pozwany D. O. otrzymał również harmonogram spłat rat kredytowych, gdzie wskazano dzień 25 kwietnia 2015 roku jako termin płatności pierwszej raty, zaś dzień 25 września 2017 roku jako termin płatności ostatniej raty kredytowej.

Pozwany D. O. w dacie zawarcia umowy kredytowej z powodem zatrudniony był w (...) sp. z o.o. w S. w ramach umowy o pracę na czas nieokreślony. Stosunek pracy ustał w dniu 18 kwietnia 2015 roku. Po tej dacie, w dniu 24 kwietnia 2015 roku pozwany zarejestrowany został jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku.

Pismem z dnia 22 września 2015 roku powód wypowiedział umowę kredytową jako przyczynę podając zagrożenie terminowej spłaty, wskazując, iż po upływie 30 dni cała należność z tytułu udzielonego kredytu staje się wymagalna. Powód wskazał, iż na dzień 22 września 2015 roku roszczenie Banku zamyka się kwotą 5.874,35 zł. Powyższe pismo zostało wysłane na adres pozwanego do korespondencji, jednak powróciło do nadawcy nieodebrane.

Dnia 12 stycznia 2016 roku powód sporządził wyciąg z ksiąg banku na kwotę 5.229,37 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że umowa kredytu z dnia 25 marca 2015 roku zawiera wszystkie elementy (essentialia negotii) przesądzające o jej ważności w świetle przepisów Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe (tj. Dz.U. z 2016 roku, poz. 1988 ze zm.). Dodatkowo Sąd Rejonowy zważył, że umowa ubezpieczenia, która została zawarta w treści umowy kredytowej odnosi bezpośredni skutek w stosunku do Banku, bowiem to właśnie Bank jest podmiotem uprawnionym do otrzymania świadczenia w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego.

W ocenie Sądu Rejonowego, powodowy bank zaniechał powiadomienia ubezpieczyciela o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego, pomimo tego, iż zdobycie stosownych dokumentów na potwierdzenie tej okoliczności nie powinno nastroczać mu trudności. W umowie bankowej, Bank miał nie tylko dostęp do adresu zamieszkania pozwanego, ale również dysponował jego numerem telefonu, znał również adres i nazwę firmy, w której pozwany był zatrudniony; w przypadku zatem niespłacania rat kredytowych – to rzeczą banku było sprawdzenie, czy aby nie zaszło zdarzenie objęte pakietem ubezpieczenia – był do tego bowiem zobligowany mocą szczególnych warunków ubezpieczenia.

W ocenie Sądu Rejonowego, dochodzenie od pozwanego zapłaty może odbyć się dopiero po wyczerpaniu trybu zgłoszenia zdarzenia ubezpieczeniowego do ubezpieczyciela – bowiem doszło do zdarzenia objętego pakietem

ubezpieczenia, jako że z pozwanym rozwiązano stosunek pracy i wskutek tego zdarzenia pozwany został zarejestrowany jako bezrobotny i nabył prawo do zasiłku.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód (...) Bank (...) S.A. we W., zaskarżając go w całości i zarzucając uniemożliwienie mu dochodzenia od pozwanego całości dochodzonego powództwem roszczenia. Wskazując na powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany nigdy nie złożył mu wniosku o wypłatę świadczenia z tytułu ubezpieczenia. Złożenie przez pozwanego wniosku o wypłatę świadczenia z tytułu ubezpieczenia wraz z dołączonymi do wniosku odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi zaistnienie zdarzenia objętego ubezpieczeniem w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej jest warunkiem koniecznym do wszczęcia procedury wypłaty sumy ubezpieczenia przez ubezpieczonego. Tylko pozwany jako osoba ubezpieczona wiedział, czy w trakcie obowiązywania ubezpieczenia wystąpiło zdarzenie objęte ubezpieczeniem i w takim wypadku tylko pozwany mógł wystąpić z wnioskiem o wypłatę świadczenia z tytułu ubezpieczenia. Nadto pozwany w ramach stosunku prawnego z ubezpieczycielem (umowy ubezpieczenia) może wystąpić z roszczeniem regresowym o zwrot świadczenia spełnionego na rzecz strony powodowej, jeżeli uzna, że ubezpieczyciel bezzasadnie odmówił wypłaty świadczenia w tej wysokości. Dodatkowo podkreślił, że Sąd Rejonowy w Suwałkach w sprawie sygn. akt VII K 80/16 wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2016 r. uznał pozwanego winnym wyłudzenia kredytu i skazał za popełniony czyn.

W odpowiedzi na apelację, pozwany zastępowany przez kuratora, wniósł o jej oddalenie oraz przyznanie ze Skarbu Państwa na rzecz kuratora pozwanego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych powiększonych o należny z tego tytułu podatek VAT.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uzasadnienie.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie, jak i wnioski wywiedzione z przeprowadzonego postępowania dowodowego prowadzące do wydania zaskarżonego wyroku były prawidłowe. Sąd Okręgowy nie znalazł zatem podstaw do innej, aniżeli dokonana przez Sąd Rejonowy, oceny okoliczności powoływanych przez strony w toku postępowania sądowego przed obiema instancjami.

Sąd Okręgowy w pełni akceptuje poczynione przez Sąd I instancji ustalenia stanu faktycznego, jak i zaprezentowane w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia rozważania prawne. Sąd Rejonowy właściwie ocenił zebrany materiał dowodowy, kierując się przy tym zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym. Dokonał także prawidłowej oceny merytorycznej zgłoszonych roszczeń. W konsekwencji, zarzuty podniesione w treści apelacji, w ocenie Sądu II instancji, stanowią w istocie gołosłowną polemikę z prawidłowymi wskazaniem i rozważaniami Sądu I instancji.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że aby Sąd mógł udzielić ochrony prawnej w ramach procesu cywilnego, z żądaniem jej udzielenia osoba do tego uprawniona musi wystąpić przeciwko osobie zobowiązanej. W przeciwieństwie bowiem do zdolności sądowej, legitymacja procesowa nie stanowi ogólnej kwalifikacji podmiotu, która jest cechą stałą. Musi więc podlegać ocenie w każdym procesie. Legitymacja procesowa to przesłanka materialnoprawna skuteczności powództwa, którą należy interpretować, jako wynikające z przepisów prawa materialnego uprawnienie do wystąpienia w danym procesie w charakterze powoda (legitymacja procesowa czynna) lub pozwanego (legitymacja procesowa bierna) – (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 września 1997 r., III CKN 152/97).

Legitymacja procesowa jest pozytywną przesłanką jurysdykcyjną, podlegającą ocenie na podstawie przepisów prawa materialnego, zatem jej ewentualny brak skutkuje oddaleniem powództwa (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 czerwca 2002 r., I ACa 1238/01).

W rozpoznawanej sprawie doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia na rzecz osoby trzeciej (art. 808 k.c.). Ubezpieczenie majątkowe na cudzy rachunek ma w praktyce zastosowanie najczęściej w przypadku ubezpieczenia przez banki ich klientów w związku z udzieleniem kredytu, pożyczki czy prowadzeniem rachunku bankowego. Motywem zawarcia takiej umowy jest szczególna relacja ubezpieczającego do ubezpieczonego, bowiem ubezpieczającemu zależy na zachowaniu cudzego interesu majątkowego lub też jest on zobligowany do dbałości o zachowanie tego interesu. Ubezpieczający realizuje w ten sposób własny interes, bowiem w sytuacji, gdy ubezpieczony poniesie szkodę, odszkodowanie z tego tytułu wypłacone mu zostanie przez ubezpieczyciela i nie będzie dochodził stosownego odszkodowania od ubezpieczającego.

W przedmiotowej sprawie pozwany zawierając umowę kredytu z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. przystąpił jednocześnie do ubezpieczenia w ramach pakietu ubezpieczeniowego: Rozszerzonego (zdarzeń objętych pakietem podstawowym i utraty pracy lub czasowej niezdolności do pracy lub poważnego zachorowania). W umowie tej, pozwany wyraził zgodę, aby świadczenie ubezpieczeniowe z tytułu ryzyka W deklaracji przystąpienia, wskazał, aby wszelkie świadczenia ubezpieczeniowe z tytułu ryzyka całkowitej niezdolności do pracy, utraty zdolności do samodzielnej egzystencji lub utraty możliwości dochodowych zostały wypłacone Bankowi jako uprawnionemu do świadczenia na pokrycie jego zadłużenia w stosunku do Banku wynikającego z umowy kredytowej (pkt 13 ust. 5 umowy kredytowej).

Jak wynika z akt sprawy, w momencie podpisania umowy kredytowej i umowy ubezpieczenia, pozwany pracował (...) Sp. z o.o. w S.. Stosunek pracy ustał w dniu 18 kwietnia 2015 r. w wyniku rozwiązania za wypowiedzeniem przez pracodawcę art. 30 § 1 pkt 2 k.p. (świadcstwo pracy – k. 76).

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu I instancji, iż w świetle powyższego, powodowy Bank uprawniony jest do dochodzenia świadczeń z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia od ubezpieczyciela ((...) Ltd i (...) Ltd z siedzibą w D.). To właśnie ten podmiot posiada w rozpoznawanej sprawie legitymację procesową bierną. Na podstawie umowy ubezpieczenia (zaakceptowanej przez powoda), strony wyłączyły tym samym możliwość uzyskania świadczenia pieniężnego przez pozwanego, zabezpieczając w ten sposób że kwota kredytu bezpośrednio trafi do docelowego odbiorcy, tj. kredytodawcy, na pokrycie niespłaconego zadłużenia (bez pośrednictwa dłużnika). Zdaniem Sądu Okręgowego, doszło do ziszczenia się wypadku ubezpieczeniowego określonego w umowie ubezpieczenia i to na Banku spoczywał obowiązek podjęcia czynności zmierzających do ustalenia okoliczności skutkujących stwierdzeniem czy doszło do zdarzenia objętego pakietem ubezpieczenia przedmiotowej umowy kredytu i zgłoszenia szkody do ubezpieczyciela. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni definicji zawartych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, kierując się przy tym – zgodnie z art. 65 k.c. – nie tylko literalnym brzmieniem umowy, co zgodnym zamiarem i celem, które przyświecały stronom przy jej zawarciu.

Roszczenie powoda jest niezasadne również z innej przyczyny. Jak sam wskazał, prawomocnym wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie sygn. akt: VII K 80/16 Sąd Rejonowy w Suwałkach pozwany D. O. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa polegającego na osiągnięciu korzyści majątkowej i doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez powodowy Bank w kwocie 5.656,60 zł przy zawarciu umowy kredytu nr (...) zawartej na zakup laptopa wraz z ubezpieczeniem, tj. umowy stanowiącej podstawę dochodzonego w niniejszym procesie roszczenia. Za powyższy czyn wymierzono pozwanemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz nałożono na niego obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz powodowego Banku m. in. kwotę 5.656,60 zł. Oznacza to, że powód w oparciu o w/w wyrok jest uprawniony do egzekwowania od pozwanego roszczenia objętego przedmiotowym postępowaniem wynikającego z umowy kredytowej.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ § 1 k.p.c., apelację powoda oddalono, jako bezzasadną.

W przedmiocie wynagrodzenia kuratora, Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o § 1 ust. 1, 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 1476) w zw. z § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 z późn. zm.).

SSO Cezary Olszewski